

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/18/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312204328
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5312204328.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v právnej veci navrhovateľa: S. B., nar. X.X.XXXX, bytom Z. XXX, H., zastúpený JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom, so sídlom O. XXXX, T., proti odporkyni: V. M., nar. X.X.XXXX, bytom Z. XXX, H., zastúpená Mgr. Michalom Durajom, advokátom, so sídlom Z. XXXX, T., v konaní o vrátenie daru, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 4C/53/2012-150 zo dňa 18.03.2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ **j e p o v i n n ý** zaplatiť odporkyni trovy odvolacieho a dovolacieho konania v sume 338,82 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu odporkyne Mgr. Michala Duraja, vedený v Z. Z. a.s., pobočka T., č.ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXX.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporkyni trovy konania vo výške 336,72 Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu odporkyne Mgr. Michala Duraja, advokáta AK T..

Súd prvého stupňa svoj rozsudok odôvodnil poukazom na vykonané dokazovanie, na základe ktorého dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

V prvom rade bolo nevyhnutné ustáliť, či nejde o prekážku právoplatne rozhodnutej veci a čo tvorí predmet sporu, ktorým je súd viazaný podľa § 152 ods. 2 a § 153 os. 2 OSP.

Z uvedeného dôvodu súd uznesením č.k. 4C/53/2012-44 zo dňa 20.11.2012 konanie zastavil, pretože mal zato, že rozhodnutie vo veci sp. zn. 6C/80/2009 tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre vec sp. zn. 4C/53/2012. Účastníkmi konania boli totožní účastníci konania, išlo o totožný predmet sporu - vydanie totožného bytu ako daru a išlo o totožný základ uplatneného nároku. Vo veci 6C/80/2009 žiadal navrhovateľ vrátiť dar z rovnakého dôvodu, že v rámci vecného bremena v darovacej zmluve dohodol doživotné bezplatné bývanie. Napriek tomu ho odporkyňa vyzvala, aby platil služby spojené s užívaním bytu. Medzi platbami bola aj totožná platba ako vo veci 4C/53/2012 v prospech Energetiky Turzovka, s.r.o., Turzovka. Čo do tohto základu, podľa názoru prvostupňového súdu, išlo o totožnú vec. Okrem uvedeného dôvodu vo veci 6C/80/2009 druhým základom, skutkovým dôvodom uplatneného nároku bolo tvrdenie, že odporkyňa neprejavuje o navrhovateľa žiaden záujem. Správa sa pohrdavo, vysmieva sa navrhovateľovi, nenavštívila ho po dobu 1,5 roka, používa zastrašovacie výrazy.

Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 10Co/120/2013-56 zo dňa 25.6.2013 zrušil uznesenie prvostupňového súdu o zastavení konania. Mal zato, že v konaní 4C/53/2012 navrhovateľ ako konkrétny skutkový dôvod vrátenia daru vymedzil skutočnosť, že odporkyňa podala proti nemu na súde návrh na zaplatenie čiastky 590,- € (za služby spojené s užívaním bytu vedenej pred Okresným súdom v Čadci pod sp. zn. 11C/10/2011). Podľa názoru odvolacieho súdu teda išlo o inú konkrétnu skutočnosť,

podanie návrhu na začatie konania voči navrhovateľovi. Túto skutočnosť považoval za právne odlišnú skutočnosť. Mal zato, že podanie návrhu na súd proti navrhovateľovi kvalifikoval navrhovateľ ako kvalifikované nevhodné správanie sa obdarovanej voči nemu a preto v tomto konkrétnom prípade nejde o totožnú vec.

Do zápisnice dňa 22.10.2013 na čl. 83 rub spisu právny zástupca navrhovateľa uviedol, že odstúpenie od zmluvy podľa obsahu úkonu považujú za výzvu na vrátenie daru. Z týchto dôvodov súd mal zato, že odstúpenie od darovacej zmluvy v nadväznosti na výslovný prejav právneho zástupcu navrhovateľa na čl. 83 rub spisu je potrebné považovať za výzvu na vrátenie daru (čl. 10 spisu). V tejto výzve zo dňa 26.3.2012, ktorá bola doručená dňa 27.3.2012, čo vyplýva z doručienky na druhej strane čl. 10 rub spisu, je opísaný skutok, ktorý navrhovateľ považuje za konanie odporkyne v rozpore s dobrými mravmi, teda za dôvod pre vrátenie daru. Z tejto výzvy na vrátenie daru vyplýva, že navrhovateľ má, podľa vecného bremena v darovacej zmluve, bezplatné doživotné právo bývania až do smrti, napriek tomu odporkyňa na navrhovateľa podala žalobu, ktorá pred Okresným súdom v Čadci je vedená pod sp. zn. 11C/10/2011, predmetom ktorej bolo zaplatenie sumy 590,- € za služby spojené s užívaním bytu. V závere tohto písomného podania žiadal, aby mu vrátila dar.

Z uvedených skutočností mal súd preukázané, že predmetom sporu v nadväznosti na § 152 ods. 2 a § 153 ods. 2 OSP môže byť len to konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je uvedené vo výzve na vrátenie daru, teda podanie žaloby vo veci sp. zn. 11C/10/2011 v rozpore s dohodnutým vecným bremenom, v rámci ktorého má navrhovateľ dohodnuté doživotné bezplatné užívanie bytu. Predmetom sporu nemôže byť poskytovanie pomoci v starobe, v chorobe jednak z dôvodu, že o takomto predmete sporu bolo už právoplatne rozhodnuté v konaní sp. zn. 6C/80/2009, ale aj z toho dôvodu, že neposkytovanie pomoci v starobe a chorobe netvorilo obsah výzvy na vrátenie daru zo dňa 26.3.2012, doručenej 27.3.2012 na čl. 10 spisu. Súd preto pripustil dokazovanie len v rámci uvedeného predmetu sporu, ktorým je súd viazaný.

Podľa ustálenej súdnej praxe (napr. R 88/1998, R 31/1999, R 61/1997) k zániku darovacieho vzťahu podľa ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka dochádza po splnení dvoch právnych skutočností. Musí byť preukázané hrubé porušenie dobrých mravov správaním sa obdarovanej voči darcovi alebo členom jeho rodiny a musí byť preukázaný jednostranný právny úkon darcu adresovaný obdarovanému, ktorým žiada vrátenie daru.

Súd mal preukázané v konaní splnenie prvej podmienky - výzvu darcu obdarovanej, aby vrátila dar. Za túto výzvu považoval podanie na čl. 10 spisu zo dňa 26.3.2012, ktoré odporkyňa - obdarovanej bolo doručené dňa 27.3.2012.

Bolo potrebné preukázať druhú podmienku, druhú právnu skutočnosť, že odporkyňa hrubo porušila dobré mravy správaním sa voči darcovi alebo členom jeho rodiny, pričom hrubé porušenie je len ten skutok, ktorý je uvedený vo výzve k vráteniu daru na čl. 10 spisu.

V prípade, že by v konaní bolo preukázané, že skutok, hrubé správanie obdarovanej, ktorý bol uvedený vo výzve na vrátenie daru, bol v hmotnoprávnej rovine pravdivý, v takom prípade doručenie výzvy dňom 27.3.2012 by navrhovateľovi - darcovi vzniklo právo na vrátenie daru. V takom prípade by sa účinky darovacej zmluvy platným odvolaním daru nerušili od počiatku (ex tunc), ale až ex nunc, teda od momentu, kedy prejav vôle darcu bol doručený obdarovanej. Tým momentom by sa obnovilo vlastnícke právo darcu. Obdarovaná by sa tým momentom stala neoprávneným držiteľom veci.

Z uvedeného je zrejmé, že v rámci skúmaného predmetu sporu je potom potrebné skúmať skutok len od momentu, kedy nastal, v danom prípade od podania žaloby vo veci 11C/10/2011, ktorá bola charakterizovaná ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je odporkyňa povinná dar vrátiť (teda od 13.1.2011) do doručenia výzvy 27.3.2012. Súd v rámci tohto predmetu sporu nemohol skúmať iné skutky alebo iné tvrdenia mimo uvedený časový moment, pretože ak by v konaní dospel k záveru, že podanie žaloby na súd proti navrhovateľovi je konaním v rozpore s dobrými mravmi, v takom prípade momentom doručenia výzvy dňom 27.3.2012 by vzniklo navrhovateľovi právo na vrátenie daru. Všetky ostatné tvrdenia preto súd považoval za právne irelevantné, mimo predmet sporu a nezaoberal sa nimi. V ďalšej časti konania bolo potrebné sa zaoberať tým, či nastala druhá právna skutočnosť, teda či došlo k hrubému porušeniu dobrých mravov správaním sa obdarovanej voči darcovi, ktoré spočívalo v podaní žaloby voči navrhovateľovi vo veci sp. zn. 11C/10/2011.

Podľa § 630 Občianskeho zákonníka darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Z darovacej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice N 167/2005 Nz 25910/2005 zo dňa 8.6.2005 zavkladovanej pod V 1674/2005 dňa 10.10.2005 (čl. 4-5 súdneho spisu) mal súd preukázané, že túto notársku zmluvu spísala notárka JUDr. Ľudmila Kupková. Navrhovateľ - darca daroval odporkyňa - obdarovanej sporný byt. Podstatná pre tento spor je dohoda týkajúca sa zriadenia vecného bremena,

ktoré bolo zmluvne dohodnuté nasledovným spôsobom: „Darujúci, S. B., rod. B., bude oprávnený bezodplatne, až do svojej smrti, užívať darované nehnuteľnosti tak, ako tieto užíval doposiaľ. Darujúca, V. M., rod. C., sa zaväzuje toto vecné bremeno trpieť v plnom rozsahu a zabezpečiť darujúcemu primeranú opateru a pomoc v starobe a chorobe.“

Z dôvodov už uvedených sa súd nezaoberal a nedokazoval tú časť zriadeného vecného bremena, ktorá sa týkala primeranej opateru a pomoci v starobe a chorobe. Zaoberal sa len tou časťou zriadeného vecného bremena, ktorá sa týkala predmetu sporu, teda práva bezodplatne až do smrti užívať darované nehnuteľnosti tak, ako tieto darca užíval doposiaľ.

Ak mal súd posúdiť, či obdarovaná odporkyňa sa k navrhovateľovi zachovala v rozpore s dobrými mravmi, zavrhnutiahodným spôsobom, keď v rámci súdneho konania 11C/10/2011 žiadala od navrhovateľa zaplatiť služby spojené s užívaním bytu (platby za energie), musel ustáliť, či právnu povinnosť platiť služby s užívaním bytu mala vlastníčka bytu - odporkyňa, alebo darca ako užívateľ bytu. Musel ustáliť výklad pojmu, ktorý bol použitý pri zriadení vecného bremena, „oprávnený bezodplatne užívať byt až do svojej smrti tak, ako ho užíval doteraz“.

V rámci snahy vysvetliť prejav vôle zmluvných strán pri uzatváraní právneho úkonu dňa 8.6.2005 súd vykonal nasledovné dokazovanie a ustálil nasledovný skutkový stav.

Navrhovateľ - darca tvrdil, že si dohodnuté vecné bremeno vykladal tak, že bude byt užívať bezodplatne, teda nebude platiť vôbec nič, pretože byt daroval. Nebude platiť nájomné, nebude platiť služby spojené s užívaním bytu, nebude platiť do fondu opráv, údržby a nebude platiť za zriadenie vecného bremena. Odporkyňa - obdarovaná tvrdila, že prejav vôle v rámci dohodnutého vecného bremena bol taký, že darca nebude platiť obdarovanej ako vlastníčke nájomné, nebude platiť do fondu opráv a údržby, ale za vlastnú spotrebu, teda služby spojené s užívaním bytu, bude platiť. Tvrdila, že takto to aj spoločne ustálili v Advokátskej kancelárii JUDr. Stopku.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že zmluva bola uzavretá dňa 8.6.2005, zavkladovaná dňa 10.10.2005 a navrhovateľ ako darca platil služby spojené s užívaním bytu pred uzavretím darovacej zmluvy, aj po uzavretí darovacej zmluvy. Naposledy zaplatil služby spojené s užívaním bytu v 6/2010 (zápisnica o pojednávaní zo dňa 22.10.2013 čl. 84 rub spisu). „Naposledy som platil v 6/2010. Bol tam preplatok z platieb, ktoré som platil ja a manžel odporkyne mi to nedovolil prevziať vzhľadom k tomu, že odporkyňa je vlastníčkou bytu. To bol bezprostredný impulz, že som sa išiel poradiť za advokátom.“ Na otázku sudkyne, ako si vykladal pojem bezodplatne, uviedol: „Tak, že nebudem platiť nič.“ Na ďalšiu otázku sudkyne, keď si tento pojem vykladal tak, prečo platil až do júna 2010, navrhovateľ - darca uviedol: „Platil som to preto, že som si nechcel pohnevať tých ľudí, myslím odporkyňu. Ale keď som videl, že mi berie preplatok, tak ma to nahnevalo. Pokiaľ ide o moju sestru, odpočiatku tomu bránila, odpočiatku sa jej to nepozdávalo, že by odporkyňa mi mala robiť opatrovateľku. Uviedla, aby som neveril každému.“

Výsluchom darcu mal súd preukázané, že od roku 2005 do roku 2010 platil služby spojené s užívaním bytu, teda platil ich 5 rokov. Súd preto neuveril jeho tvrdeniu, že pri uzatváraní darovacej zmluvy dňa 8.6.2005 si pojem 'bezodplatné užívanie bytu tak ako doteraz' vykladal tak, že nebude platiť vôbec nič, ani nájomné, ani služby spojené s užívaním bytu. Takéto tvrdenie je v rozpore s jeho hmotnoprávnym správaním. Výsluchom navrhovateľa - darcu mal súd taktiež preukázané, že bezprostrednou príčinou žaloby na vrátenie daru nebolo podanie žaloby odporkyne - obdarovanej vo veci 11C/10/2011 proti navrhovateľovi - darcovi, predmetom ktorej bola platba energií, teda služieb spojených s užívaním bytu. Predmetom výzvy na vrátenie daru, ktorý bol predmetom dokazovania na čl. 10 spisu zo dňa 26.3.2012, doručenej dňa 27.3.2012 bolo podanie žaloby vo veci 11C/10/2011, čo darca považoval za rozpor s dobrými mravmi. Vo svojom tvrdení na pojednávaní do zápisnice však, ako bezprostredný impulz, neuviedol podanie žaloby vo veci 11C/10/2011, ale to, že preplatok z platieb, ktoré platil navrhovateľ, prevzal manžel odporkyne a nedovolil preplatok prevziať navrhovateľovi. Ďalším motívom, ktorý uviedol, bol nesúhlas sestry s tým, že daroval byt odporkyni.

Je potrebné konštatovať, že žaloba o vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka nemôže slúžiť na to, aby navrhovateľ ako darca dodatočne korigoval svoje rozhodnutie, ktoré neskôr, buď sám alebo pod vplyvom okolia, vyhodnotí ako nesprávne. Platnosť právneho úkonu sa posudzuje ku dňu jeho uzavretia a rozpor s dobrými mravmi ku dňu, kedy k tomuto rozporu malo dôjsť. Skutočnosť, že sa navrhovateľ rozhodol nesprávne, keď daroval byt odporkyni, nemožno účelovo podriať pod ustanovenia o vrátení daru, pokiaľ by v konaní nebola preukázaná pravdivosť tohto tvrdenia, teda pravdivosť nevhodného správania odporkyne voči navrhovateľovi, správania, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Z vykonaného dokazovania v nadväznosti na tvrdené nevhodné správanie súd zistil ďalší rozpor v tvrdeniach navrhovateľa v nadväznosti na predmet sporu. Posledná platba služieb spojených s užívaním bytu zo strany navrhovateľa, ako sám uvádza, je zo 6/2010 a z rovnakého časového obdobia je aj

preplatok, ktorý mu nebol vrátený zo strany odporkyne, resp. jej manžela. Návrh na vrátenie daru podal navrhovateľ až 24.4.2012, výzva na vrátenie daru z tohto dôvodu je zo dňa 26.3.2012, doručená dňa 27.3.2012.

Z uvedeného je zrejmé, že až po dvoch rokoch vyzval darca - navrhovateľ odporkyňu - obdarovanú na vrátenie daru z uvedeného dôvodu. Tým mal súd preukázané, že neexistuje príčinná súvislosť medzi platbou služieb a energií a žalobou na vrátenie daru. Tým mal súd zároveň preukázané, že nie je daná požadovaná veľká intenzita zásahu do práv darcu - navrhovateľa. V prípade takej veľkej intenzity zásahu, akú tvrdí navrhovateľ, by okamžite obdarovanú vyzval na vrátenie daru. Rovnako pri porovnaní časovej príčinnej súvislosti vo veci 11C/10/2011, ktorá, podľa tvrdenia navrhovateľa, tvorí základ podaného návrhu vo veci 4C/53/2012. Návrh vo veci 11C/10/2011 bol podaný dňa 13.1.2011 a navrhovateľ vyzval odporkyňu výzvou na vrátenie daru z tohto dôvodu až dňa 26.3.2012, výzvu jej doručil dňa 27.3.2012, teda po roku od zásahu. Pokiaľ považoval podanie žaloby vo veci 11C/10/2011 proti darcovi za konanie v rozpore s dobrými mravmi takej veľkej intenzity, potom, podľa názoru súdu, ihneď po podaní žaloby vo veci 11C/10/2011 by bol vyzval odporkyňu k vráteniu daru. Tvrdenia navrhovateľa z uvedených dôvodov súd vyhodnotil ako účelové. Mal zato, že podanie žaloby vo veci 11C/10/2011 nie je konaním obdarovanej takej intenzity, ktoré by tvorilo právne relevantný podklad k vráteniu daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka a ani samotný navrhovateľ tento postup odporkyne nepovažoval za konanie takej intenzity, keď požiadal o vrátenie daru až po jednom roku. Taktiež súd poukazuje na to, že navrhovateľ 5 rokov od uzavretia darovacej zmluvy platil služby spojené s užívaním bytu (od 8.6.2005 do 6/2010). Žalobu na vydanie daru podal až dňa 24.4.2012. Súd mal zato, že navrhovateľ túto skutočnosť nepovažoval za porušenie dobrých mravov takej intenzity, keď 5 rokov platil služby spojené s užívaním bytu a až 2 roky odvtedy, ako prestal platiť, podal žalobu na vrátenie daru. Nasvedčuje to tomu, že si bol vedomý svojej povinnosti platiť služby spojené s užívaním bytu.

Vzhľadom ku skutočnosti ustálenia správania odporkyne v rozpore s dobrými mravmi a ustálenia, či konala po práve alebo v rozpore s právom, keď podala žalobu vo veci 11C/10/2011, súd pokračoval v ustálení pojmu „bezplatného užívania bytu“, v ustálení prejavu vôle zmluvných strán.

Výsluchom notárky - JUDr. Kupkovej, ktorá zmluvu uzatvárala, mal preukázané, že ide o štandardné dojednanie a štandardne sa takýmto dojednaním má na mysli, že darca nebude platiť za zriadenie vecného bremena, nebude platiť nájomné, ale bude platiť služby spojené s užívaním bytu, tak ako doteraz, pokiaľ bytu užíva. Tým mal súd zároveň preukázané, že pri uzavretí zmluvy im výklad tohto pojmu bol vysvetlený. Súd uveril tvrdeniu svedkyne, a to aj vzhľadom k objektívne preukázanej skutočnosti, že 5 rokov po uzavretí darovacej zmluvy darca v súlade s týmto dojednaním platil služby spojené s užívaním bytu.

Súd uveril tvrdeniu svedkyne aj z toho dôvodu, že darovanie je bezodplatný právny úkon. Keď by súd bral do úvahy tržnú cenu prevádzaného jednoizbového bytu ku dňu prevodu, teda ku dňu 8.6.2005 a vychádzal by z tvrdenia navrhovateľa, že obdarovaná mala platiť služby spojené s užívaním bytu (navrhovateľ platil 50,- € mesačne) od 10.10.2005 do 30.3.2014, za 101 mesiacov x 50,- € by zaplatila 5 050,- € (152 136,30 Sk). S pripočítaním platieb za služby spojené s užívaním bytu za ďalšie mesiace života navrhovateľa, s pripočítaním náhrady, ktorú je taktiež potrebné teoreticky vyčíslieť za opatrovanie, ktoré by v budúcnosti odporkyňa darcovi poskytovala, by v takom prípade nešlo o bezplatné darovanie, ale odporkyňa by darovaný byt zaplatila platbami služieb, ktoré sama nevyužívala, využíval ich darca a naturálnym spôsobom, náhradou za opatrovanie, ktorú bude poskytovať. Takýto výklad pojmu 'bezplatné užívanie' by bol v rozpore s právnym účelom pojmu 'dar'. Bol by obchádzaním právneho úkonu daru.

V nadväznosti na § 121 OSP z úradnej činnosti súdu je známe, že darovacie úkony a vecné bremeno doživotného bezplatného práva užívania je zriaďované aj pred inými notárskymi úradmi štandardným spôsobom. Súd z doterajšej praxe nezistil odlišný výklad uvedeného pojmu. Práve naopak, z doterajšej činnosti sudkyne je známe, že darca neplatí obdarovanej nájomné, čo je výklad pojmu 'bezplatné užívanie', platí však svoju vlastnú spotrebu, energie, služby spojené s užívaním bytu. Pri opačnom výklade (totožnom výklade s výkladom navrhovateľa) by mohla nastať situácia, že navrhovateľ by si mohol do bytu objednať nadštandardné služby a odporkyňa by bolo povinná za navrhovateľa tieto nadštandardné služby platiť.

V nadväznosti na § 135 ods. 1 OSP sa súd necítil byť viazaný čo do výkladu tohto pojmu rozsudkom Okresného súdu v Čadci č.k. 11C/10/2011-24 zo dňa 13.6.2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 9Co/346/2011-44 zo dňa 24.11.2011 a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.3.2012.

Rozsudok vo veci 11C/10/2011 neriešil výklad uvedeného pojmu na predmet sporu vrátenie daru. Okrem toho, rozhodnutia vo veci 11C/10/2011 nie sú rozhodnutia vo veci 4C/53/2012, súd je viazaný

len rozhodnutiami v totožnej veci a inak len rozhodnutiami podľa § 135 ods. 1 OSP, čo nebol tento prípad. Prvostupňový súd vo veci 11C/10/2011 ustálil, že nebola uzavretá žiada písomná zmluva medzi darcom a obdarovanou o náhrade nákladov spojených s užívaním bytu, preto je povinná náklady platiť obdarovaná ako vlastníčka vrátane platby v prospech Energetika Turzovka, tvoriacej predmet sporu vo veci 11C/10/2011. Súd vo veci 4C/53/2012 z tohto záveru nevychádzal. Nemohol konštatovať, že medzi darcom a obdarovanou nebola uzavretá žiadna zmluva čo do náhrady služieb spojených s užívaním bytu a energií, pretože zmluva o zriadení vecného bremena uzavretá bola. Sporné bolo len to, či výklad zmluvy o zriadení vecného bremena v rámci darovacej zmluvy je taký, že darca bude platiť služby spojené s užívaním bytu alebo je taký, že darca nebude platiť služby spojené s užívaním bytu. Z dôvodov už uvedených súd mal zato, že výklad uzavretej dohody o zriadení práva doživotného bezplatného užívania bytu je taký, že darca nebude platiť nájomné, ale bude platiť energie a služby spojené s užívaním bytu. Keď by totiž súd dospel k záveru, že dojednanie vecného bremena v darovacej zmluve neumožňuje žiaden výklad, je neurčité, potom by musel zároveň konštatovať, že dojednanie vecného bremena doživotného práva bývania a zaopatrenia navrhovateľa je v tejto časti neplatným právnym úkonom pre neurčitosť podľa § 37 Občianskeho zákonníka, čo by však nepodmieňovalo platnosť darovacej zmluvy ako takej. Súd však mal zato, že je platným právnym úkonom aj darovacia zmluva, aj zmluvné dojednanie o zriadení vecného bremena doživotného práva bývania a zaopatrenia. Pri analogickej aplikácii § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka ten, kto je oprávnený užívať cudziu vec, je povinný znášať primerané náklady na jej zachovanie a opravy. Cudziu vec užíva navrhovateľ, pretože odporkyňa - obdarovaná je už vlastníčkou, preto navrhovateľ je povinný znášať primerané náklady na zachovanie veci a opravu veci.

Na podporu výkladu, že darca mal platiť za energie, spotrebu, je potrebné použiť aj argument, že v dohodnutí vecného bremena sa uvádza: „užívať nehnuteľnosť tak, ako doteraz“. Pred uzavretím zmluvy platil taktiež darca služby spojené s užívaním bytu a platil ich aj 5 rokov po uzavretí zmluvy. To len utvrdilo súd v tom, že táto dohoda znamenala, že navrhovateľ vlastníčke bytu - obdarovanej nebude platiť nájomné, ale služby spojené s užívaním bytu bude platiť, pokiaľ bude byt užívať.

Podľa 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Vlastníčkou bytu je odporkyňa. Byt neužíva, nepožíva jeho plody a úžitky, pretože ho nemôže prenajímať cudzej osobe za trhové nájomné. Nemá k tomuto bytu ani kľúč, teda ani prístup. Nemá žiadne práva vlastníka, len povinnosti. Podľa názoru súdu by bol práve v rozpore s dobrými mravmi výklad pojmu vecného bremena, keby navyše platila namiesto navrhovateľa aj spotrebu energií a služieb spojených s užívaním bytu, ktoré využíva výlučne darca. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že na spotrebe energií a služieb spojených s užívaním bytu sa objektívne odporkyňa nepodieľa, pretože nemá k dispozícii kľúč od bytu a v byte nebýva, pretože na bývanie v tomto byte nie je odkázaná. Aj odporkyňa, aj jej rodina majú bytovú otázku vyriešenú.

Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že keď požadovala odporkyňa - obdarovaná od navrhovateľa - darcu platby za energie v konaní 11C/10/2011, postupovala v súlade s právom, v súlade so zákonne dohodnutým vecným bremenom v darovacej zmluve. Súd preto nemohol vyhodnotiť podanie žaloby vo veci 11C/10/2011 proti darcovi, ktorý nechcel dobrovoľne služby spojené s užívaním bytu platiť, za protiprávne konanie odporkyne, za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Mal zato, že nie sú splnené podmienky § 630 Občianskeho zákonníka. Odporkyňa - obdarovaná sa nedopustila proti darcovi protiprávneho konania v rozpore s dobrými mravmi, nedopustila sa proti darcovi konania takej intenzity, ktoré by bolo právne relevantným základom pre vydanie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka, preto doručení výzvy zo dňa 26.3.2012, dňa 27.3.2012 na čl. 10 spisu nedošlo momentom doručenia ex nunc k zrušeniu darovacej zmluvy a nedošlo týmto momentom k obnoveniu vlastníckeho práva darcu. Odporkyňa ako obdarovaná sa nestala týmto momentom neoprávneným držiteľom veci. Je naďalej oprávnenou držiteľkou veci, vlastníčkou veci.

Odporkyňa podaním žaloby vo veci 11C/10/2011 uplatnila svoje právo na zaplatenie bezdôvodného obohatenia podľa § 454 Občianskeho zákonníka, pretože za neho zaplatila služby spojené s užívaním bytu, ktoré mal podľa práva a podľa darovacej zmluvy zaplatiť on sám. Uplatnenie práva nemožno považovať za protiprávne konanie odporkyne a už vôbec nie za protiprávne konanie takej intenzity, aby súd konštatoval, že konala v rozpore s dobrými mravmi podľa § 630 Občianskeho zákonníka a je povinná darcovi vrátiť dar.

Z uvedených dôvodov súd návrh zamietol ako nedôvodný.

Úspešnou účastníčkou konania je odporkyňa. Podľa § 142 ods. 1 OSP jej patrí plná náhrada trov konania. Trovy konania boli priznané vo výške vyúčtovanej v súlade s platnými právnymi predpismi vo

výške účelne vynaložených nákladov, preukázaných nákladov a vyúčtovaných v súlade s § 151 ods. 1 OSP.

Predmetom sporu bol návrh na vrátenie daru. Súdny poplatok bol zaplatený z neurčitého predmetu sporu vo výške 99,50 Eur (položka 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov).

Základ pre výpočet trov právneho zastúpenia sa určuje na základe rovnakých kritérií ako základ pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci (R NS SR č. 2M Cdo 18/08).

Podľa nálezu ÚS SR I. ÚS 119/2012 (42/2012) k rozhodovaniu o náhrade trov konania v určovacích sporoch ústavný súd uviedol, že pri riešení otázky ocenenia predmetu sporu treba vychádzať zo situácie pri začatí poskytovania právnej služby.

Návrh podal navrhovateľ, pri začatí poskytovania právnej služby jeho právneho zástupcu bol zaplatený z predmetu sporu súdny poplatok ako z neurčitého predmetu sporu. Podľa rovnakého princípu súd priznal aj náhradu trov právneho zastúpenia - z neurčitého predmetu sporu v nasledovnej výške.

Trovy právneho zastúpenia na strane odporkyne predstavujú odmenu advokáta za 3 úkony právnej služby v roku 2012 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, dňa 21.6.2012, písomné podanie na súd - vyjadrenie k návrhu zo dňa 13.7.2012 a zastupovanie na hlavnom pojednávaní dňa 20.11.2012) po 58,69 Eur = 1/13 výpočtového základu pre rok 2012 v zmysle § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška), spolu vo výške 176,07 Eur, za 1 úkon právnej služby v roku 2013 (zastupovanie na hlavnom pojednávaní dňa 22.10.2013) vo výške 60,07 Eur a za 1 úkon právnej služby v roku 2014 (zastupovanie na pojednávaní dňa 18.3.2014) vo výške 61,84 Eur, spolu 297,98 Eur. Trovy ďalej pozostávajú aj z režijného paušálu za úkony v roku 2012 vo výške 22,89 Eur (3x7,63 Eur), vo výške 7,81 Eur za úkon v roku 2013 a vo výške 8,04 Eur za úkon v roku 2014, spolu vo výške 38,74 Eur. Trovy právneho zastúpenia predstavujú celkom 336,72 Eur.

Súd nepriznal odporkyni náhradu titulom odmeny advokáta za 2 úkony vyúčtované za „ďalšie porady“ s klientom, pretože v danom prípade ide o štandardný spor o vrátenie daru, ktorý po prvej porade vyžadoval len vyhodnotenie skutkového stavu a právne posúdenie zo strany advokáta.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP.

Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a odňal účastníkovi konania svojim postupom možnosť konať pred súdom. Napádaný rozsudok pokladá za nezákonný a nepreskúmateľný, pretože súd sa v rámci odôvodnenia napádaného rozsudku vôbec nevenoval vykonaným dôkazom. Nezákonnosť rozhodnutia vidí v tom, že súd v rozpore s ust. § 135 ods. 2 veta druhá OSP rozhodol o tom, že nie je viazaný konečným rozhodnutím vo veci vedenej na Okresnom súde v Čadci pod č.k. 11C/10/2011. Zastáva právny názor, že nakoľko v inej právnej veci vedenej na Okresnom súde v Čadci už súd rozhodol, že odporkyňa v tomto konaní nemá nárok na služby spojené s užívaním - platby energií, tak súd bol takýmto právoplatným rozhodnutím v tejto veci viazaný. Pokiaľ okresný súd v napádanom rozhodnutí dospel k inému právnemu názoru, je tento jeho názor v rozpore s citovaným ustanovením. Ďalšiu nezákonnosť napádaného rozhodnutia videl v tom, že je v rozpore s ust. § 151n ods. 3 veta prvá OZ. Súd v napádanom rozhodnutí správne uvádzal, že účastníci konania sa dohodli, že zriaďujú vecné bremeno, avšak súd toto vecné bremeno opísal tak, že vytrhol z kontextu zmluvy iba jednu časť „užíva nehnuteľnosť tak ako doteraz“. Celá časť textu zriadenia vecného bremena uvedeného v zmluve je však nasledovná: Darujúci S. B., rod. Gajdoš bude oprávnený bezodplatne až do svojej smrti užívať darované nehnuteľnosti tak, ako tieto užíval doposiaľ. Darujúca V. M., rod. C. sa zaväzuje toto vecné bremeno trpieť v plnom rozsahu sa zabezpečiť darujúcemu primeranú opateru a pomoc v starobe a chorobe. Účastníci zmluvy sa teda dohodli na bezplatnom užívaní darujúcim bez akýchkoľvek obmedzení. Túto skutočnosť súd popiera i tvrdením, že pokiaľ by súd vypočítal platby za služby spojené s bývaním v sume 50,00 Eur mesačne s pripočítaním náhrady za opatrovanie, ktoré by v budúcnosti darkaňa darcovi poskytovala, tak by v takomto prípade nešlo o bezplatné darovanie. Takýto výklad pojmu bezplatné darovanie by bol v rozpore s právnym účelom pojmu dar a bol by obchádzaním právneho úkonu daru. Z celého kontextu darovacej zmluvy zo dňa 08.06.2005 vyplýva, že darca daroval obdarovanej byt za to, že táto mu do smrti umožní bezplatné užívanie bytu a primeranú opateru a pomoc v starobe a chorobe, pričom pre tento prípad bolo zriadené vecné bremeno. Určite takýto právny úkon nie je právnym úkonom obchádzania daru, pretože pokiaľ má byt hodnotu 20.000,00 Eur, tak obdarovaná by musela poskytovať bezplatné užívanie bytu darcovi po dobu viac ako 33 rokov, pokiaľ

by vôbec tieto platby dosiahli hodnotu daru. Súd mal teda striktné rozlišovať darovací úkon a úkon o zriadení vecného bremena. Súd v konaní skúmal ust. § 151n ods. 3 veta druhá a nasl. OZ, ktoré upravuje primerané náklady na zachovanie a úpravy cudzej veci, na ktorej sa podieľa oprávnený z vecného bremena podľa miery užívania. Nakoľko oprávnený z vecného bremena výlučne užíva sám byt, podieľa sa vždy na opravách predmetného bytu. V predmetnej veci však existuje dohoda v rámci darovacej zmluvy, ktorá bola spísaná vo forme notárskej zápisnice. Sporové strany teda v tejto veci uzatvorili dohodu, a preto je súd viazaný dohodou účastníkov. Zastával právny názor, že odporkyňa iba účelovo zavádza súd, že došlo k bezodplatnému zriadeniu vecného bremena, keď naproti tomu dohoda bola vždy taká, že navrhovateľ je oprávnený bezodplatne užívať darované nehnuteľnosti až do svojej smrti. Je teda diametrálne rozdielny výklad zmluvy, ktorý prezentuje odporkyňa a ktorý prezentuje navrhovateľ. Preto v tejto časti žiada odvolací súd, aby výslovne posúdil dohodu účastníkov podľa uzatvorenej darovacej zmluvy a zaujal k nej záväzný právny názor, ktorým bude podľa § 226 O.s.p. prvostupňový súd ďalej viazaný. Ďalej poukázal na ust. § 630 OZ a § 3 ods. 1 OZ s tým, že je jednoznačné, že odporkyňa porušila dobré mravy tým, že ho žalovala vo veci vedenej na OS v Čadci pod sp. zn. 11C/10/2011 o zaplatenie 590,00 Eur titulom platieb, ktoré zaplatila za užívanie bytu, hoci podľa dohody uvedenej v darovacej zmluve takýto nárok nemala. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia videl v tom, že prvostupňový súd v napádanom rozsudku uvádza na str. 6 posledný odsek, že vychádzal z úradnej činnosti súdu v nadväznosti na § 121 O.s.p., avšak takúto úradnú činnosť súdu ani ním zistené skutočnosti vo svojom rozhodnutí vôbec neuvádza. Súd vôbec neuviedol v odôvodnení rozsudku, ako sa vyporiadal s dôkazmi - výsluchmi účastníkov a svedkov, ktoré boli vykonané. V súvislosti s predmetom konania poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 108/2007. Nesúhlasil s rozhodnutím týkajúcim sa náhrady trov konania, pretože v predmetnej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 OSP.

K odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa podala písomné vyjadrenie odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhovala odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne a právne správny.

Vo svojom vyjadrení uviedla, že sa okresný súd vo svojom rozsudku dostatočne vysporiadal so všetkými skutkovými okolnosťami prípadu a prijal úplné skutkové ako i právne závery. Ďalej uviedla, že nepopiera ustanovenie článku V. darovacej zmluvy, avšak právna kvalifikácia je vecou súdu a pri zhodnotení všetkých dôkazných prostriedkov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti vyplynulo aj z výsluchu navrhovateľa, že od roku 2005 do roku 2010 platil aj služby spojené s užívaním bytu, teda platil ich 5 rokov, teda po uzavretí darovacej zmluvy a potom ďalších 5 rokov nebol rozpor v slovnom spojení „tak, ako tieto užíval doposiaľ“. Pokiaľ platil do uzatvorenia darovacej zmluvy a po jej uzatvorení ďalších 5 rokov sám navrhovateľ, prejedlikoval tento právny stav, tým mal súd preukázané, že neexistuje príčinná súvislosť medzi platbou služieb a energií a žalobou o vrátenie daru. Konanie navrhovateľa sa odporkyňi javí ako špekulatívne konanie, kedy dar navrhovateľa nemá byť darom ale príťažou pre odporkyňu. Pokiaľ ide o trovy konania, navrhovateľ disponuje so svojím návrhom od začiatku konania. Od začiatku konania nepodal žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a nepožiadaval o ustanovenia advokáta rozhodnutím Centra právnej pomoci, preto rozhodnutie o povinnosti uhradiť trovy konania úspešnému účastníkovi konania logicky a zodpovedá zákonnému ust. § 142 ods. 1 OSP.

Krajský súd rozhodol na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku okresného súdu uznesením č.k. 5Co/828/2014-190 zo dňa 24. februára 2015, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom rozhodnutí konštatoval, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Najvyšší súd SR uznesením č.k. 8Cdo 496/2015 zo dňa 19. augusta 2015 na základe dovolania odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. februára 2015 sp.zn. 5Co/828/2014 zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline z 24. februára 2015 sp.z n. 5Co 828/2914-190 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po preskúmaní obsahu spisu dospel dovolací súd k záveru, že v prejednávanej veci svojim postupom odvolací súd odňal odporkyňi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP v dôsledku existencie väd, ktorými trpí odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd neuviedol zákonný dôvod uvedený v § 221 ods. 1 OSP, podľa ktorého postupoval, keď rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd nijakým spôsobom nevysvetlil, v čom spočíva nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa a nedodržanie požiadaviek na

odôvodnenie rozhodnutia tohto súdu v zmysle § 157 ods. 2 OSP a to napriek tomu, že prvostupňový súd jednoznačne uviedol, ktoré okolnosti vzal za preukázané a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov pri svojom rozhodovaní. Rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje záväzný právny názor v zmysle § 226 OSP v predmetnej veci, ktorým by sa mohol riadiť súd prvého stupňa a účastníci konania pri ďalšom postupe v konaní. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie sú zrejmé žiadne pokyny tohto súdu vo vzťahu k súdu prvého stupňa pre ďalší postup v konaní. Uvedené vady rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré spôsobujú, že účastníci konania nemajú náležitú informáciu o tom, ako treba v konaní ďalej pokračovať spôsobujú, že účastníci konania nemôžu realizovať svoje procesné práva ako účastníci konania. Týmto postupom sa odporkyňa odníma možnosť konať pred súdom, pričom sa tak stalo už samotným vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu.

Krajský súd ako súd odvolací opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 OSP a postupom v súlade s ust. § 156 ods. 3 OSP v spojení s ust. § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia ústneho pojednávania rozsudok okresného súdu potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1,2 OSP.

V zmysle ust. § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V zmysle ust. § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd riadiac sa viazanosťou, právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu SR po preskúmaní napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania účastníci konania, konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. OSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 OSP, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne závery, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácii odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 224 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP. Odporkyňa ako úspešná účastníčka v odvolacom konaní má právo na náhradu trov odvolacieho konania, ako aj dovolacieho konania spolu v sume 338,82 Eur, ktoré boli vyčíslené v súlade s vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. (úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky - 61,87 Eur, režijný paušál 8,04 Eur, spolu 69,91 Eur, účasť na konaní pred okresným súdom § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky - 64,53 Eur, 8,39 Eur režijný paušál, spolu 69,91 Eur - v zmysle vyčíslenia právneho zástupcu odporcu, súdny poplatok za dovolanie 199,00 Eur, iné trovy si právny zástupca odporcu neuplatnil).

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.